ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

MASARYKŮV ÚSTAV VYŠŠÍCH STUDIÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Komparativní pedagogika - porovnání systémů vzdělávání v České republice a Himalájích

Comparative pedagogy - coparsion of educational systém between Czech Republic and Himalaya

STUDIJNÍ PROGRAM
Specializace v pedagogice

STUDIJNÍ OBOR
Učitelství odborných předmětů

VEDOUCÍ PRÁCE
Ing. Bc. Kateřina Mrázková

KOŘALKA
VOJTĚCH

2019

OBSAH

ÚVOD
1 TERMINOLOGIE A METODOLOGIE SROVNÁVACÍ PEDAGOGIKY
1.1 Význam pojmu komparativní pedagogika
1.2 Účel komparativní pedagogiky
1.3 Vývoj komparativní pedagogiky
1.4 Metodologie srovnávací pedagogiky
2 VZDĚLÁVACÍ SYSTÉMY A JEJICH SROVNÁNÍ
2.1 Školní systém v ČR
2.2 Školní systém v Indii / Jammu a Kašmíru
2.3 Srovnání obou systémů vzdělávání
3 KURIKULÁRNÍ DOKUMENTY A JEJICH SROVNÁNÍ
3.1 RVP – Stavebnictví (36-47-M/01)
3.2 ŠVP – Stavitelství a architektura
3.3 Curriculum SDPS
3.4 Srovnání kurikulárních dokumentů
4 KONKRÉTNÍ ŠKOLY A JEJICH SROVNÁNÍ
4.1 SPŠ stavební
4.2 SDPS Mulbekh
4.3 Srovnání obou škol
5 PRAKTICKÁ ZKUŠENOST
5.1 SDPS Mulbekh
5.2 SPŠ Stavební
5.3 Srovnávání působení na obou školách
6 VÝSLEDKY SROVNÁVÁNÍ
6.1 Opatření pro zlepšení vzdělávání v ČR
6.2 Opatření pro zlepšení vzdělávání v Indii
ZÁVĚR
PŘÍLOHY – GRAFICKÝ DOPROVOD
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ÚVOD

„Our vision is to provide students with education so that they have a bright and open mind, kind heart and skilful hands, to be true human beings." (Motto školy SDPS Mulbekh).

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybral téma: „Komparativní pedagogika – Porovnání systémů vzdělávání v České Republice a Himalájích". Ve většině prací komparativní pedagogiky autoři srovnávají systémy vzdělávání vyspělých zemí (Německo, Finsko, USA a mnoho dalších).

Mojí snahou je srovnat na první pohled zdánlivě nesrovnatelné – školu v ČR a školu v Himalájích (severní Indii). Na obou školách jsem měl možnost působit jako učitel (v himalájské na pozici dobrovolníka po dobu 3 měsíců, a na české škole v současnosti pracuji).

Obě školy mají mnoho společného, ale zároveň je každá škola jiná svým pojetím. Právě hledání pozitivní „jinakost" jakožto příkladu je motivem pro tuto bakalářskou práci. Naše západní civilizace je oproti té východní (himalájské) určitě výrazně dále na poli poznatků a možností. Je otázkou, jestli v tomto případě platí rovnice, že čím více poznatků a možností, tím lepšími lidmi studenti po absolvování školy jsou.

Když se podíváme na motto školy SDPS, tak v něm vyčteme následující: „Naší vizí je studenty vzdělávat tak, aby byli otevření novým myšlenkám, měli dobré srdce a šikovné ruce. Jedině tak mohou být úplnými bytostmi." Vyplývá z toho, že poznatky tvoří jen část toho, co by si měl student ze školy odnést. Právě další zmíněné části (především ta, která se týká morálky) jsou součásti vzdělávání, která je v naší západní civilizace na pozadí, či se na ni nezaměřujeme vůbec.

Možná právě mírný odklon naší civilizace od současného konzumně-materialistického stylu života může být klíčem k větší spokojenosti nás všech. Do značné míry i to, na co bude kladen důraz při vzdělávání dalších generací urči, jaká naše společnost v budoucnu bude.

Naopak některé naše postupy ve vzdělávání mohou (a často se to děje díky dobrovolníků-učitelům v mnoho zemích) obohatit systém vzdělávání v méně rozvinutých oblastech světa. Je důležité mít ale na paměti, že není cílem udělat z těchto míst další „Evropu" za cenu zničení tamní kultury, ale spíše ukázat možnosti dalšího rozvoje místního systému vzdělávání v tamních podmínkách.

Tato bakalářská práce postupuje od obecné teorie komparativní pedagogiky, přes průzkum školských systémů/jednotlivých kurikulárních dokumentů v obou zemích, až po srovnání konkrétních dvou škol v obecné rovině i na základě osobní zkušenosti autora. Výstupem by měl být seznam opatření vhodných ke zlepšení vzdělávání v ČR i v Himalájích.

6 VÝSLEDKY SROVNÁVÁNÍ

6.1 Opatření pro zlepšení vzdělávání v ČR

Vzdělávací systémy

V tomto ohledu může být velkou inspirací podpora místní kultury i důraz kladený na to, že škola = komunita. V českém prostředí by to mohlo znamenat větší důraz na spolupráci s místem, kde škola působí, městem (čtvrtí) i s rodiče. Mohlo by se např. jednat o uspořádání vernisáže, kde by studenti mohli prezentovat své práce nebo účasti na některých celoměstských akcích – např. den sportu, kdy by se školní sportoviště otevřela pro veřejnost např. z přilehlého okolí nebo případně jen pro rodiče dětí. Ti by tak měli možnost poznat školu, kde jejich děti studují i učitele i z jiného pohledu.

Inspirací by také mohlo být zařazení 3 povinných jazyků do RVP/ŠVP/tematických plánů. Ideálem by mohlo být zařazení prvního (cizího) jazyk od 3.třídy, a od 6.třídy přidat druhý jazyk. V těchto dvou jazycích by se pak povinně pokračovalo i na střední škole, kde by se k těmto jazykům připojil i volitelný jazyk, který by byl využitelný v daném oboru, kterému se škola věnuje. V případě stavebnictví by se mohlo jednat o znovuzařazení ruštiny (lze očekávat velký stavební boom v zemích bývalého SSSR a budoucí absolventi by v tomto procesu mohli hrát, i díky jazykovému vybavení, významnou roli).

Dalším bodem by mohlo být upravení osnov pro výuku v předškolním vzdělávání. Pro děti by byly povinné poslední dva ročníky školky (podobně jako je strukturováno vzdělávání v Indii – UKG a LKG), přičemž v nižším z nich by si osvojovali sociální dovednosti (jak držet příbor, obléci se, umět se vyjádřit, naučit se chápat zadání úkolu atd.). V posledním ročníku školky by se děti učily již číst a psát. Díky tomuto plynulejšímu přechodu by možná ubylo dětí, které vyžadují odklad školní docházky. Tento systém by i reagoval na současnou nízkou schopnost současných žáků i dospělých se vyjadřovat psanou formou.

Zajímavým podnětem může být indický systém studia technických oborů, kdy studenti mají možnost po 10. ročníku (ekvivalent druhého ročníku střední školy v ČR) jít studovat rovnou na VŠ (podrobnosti viz. kapitola 3.2.2. bod Střední škola). Například na ČVUT je celkově patrná snaha si vychovávat své budoucí studenty již od počátku (schopnost technického myšlení lze u dětí vypozorovat již v relativně útlém věku). V současnosti existuje školka při ČVUT a jsou snahy i o založení ZŠ. Tohoto proudu by se mohly zúčastnit i střední průmyslové školy, kdy by mohla být posílena např. spolupráce mezi studenty ve 3. a 4. ročníku a vysokými školami.

V indickém systému vzdělávání učitelů lze vypozorovat lepší reálnou přípravu budoucích učitelů. Ti musí v rámci 1 – 2leté přípravy pro pozici středoškolského učitele absolvovat 20 týdnů praxe přímo na škole. Možná by právě takto dlouhá praxe motivovala i více absolventů studia pedagogiky pro setrvání v oboru.

Jednou věcí je o učení studovat a druhou je si jej vyzkoušet – viz. např. i v současnosti probíhající program „učitel na živo" (praxe ve škole tvoří 380 z celkových 750 hodin) pro budoucí učitele. Díky těmto praxím by navíc ředitelé škol měli větší možnost nalézt budoucí zaměstnance, kteří navíc, díky této praxi, projdou jakýmsi 1. kolem výběrového řízení. [17]

Další inspirací může být systém soukromého školství v Indii. V tomto prostředí tvoří (kvalitní) soukromé školy alternativu pro systém škol veřejných. V Česku často soukromé školy (obzvláště vysoké) tvoří alternativu pro rychlý zisk diplomu, jehož hodnota je tak obecně postupně devalvována. Počet těchto (nekvalitních) škol by měl být redukován. Naopak by měly být podporovány ty soukromé školy, které nabízejí něco navíc (např. menší obory, které nejsou zajišťovány veřejnými VŠ nebo vyžadují zázemím, které veřejná instituce nemůže ze svého principu zajistit).

Kurikulární dokumenty

Kurikulární dokumenty v českém prostředí představují často mnoho(-set) stránkové dokumenty, které jsou často pro čtenáře těžko pochopitelné. Systém využívá vícestupňový systém kurikulárních dokumentů, který je ve svém jádru dobrým nápadem, nicméně jeho konkrétní výstupy jsou často čtenáři velmi těžko uchopitelné.

Určitým protipólem může být curriculum SDPS, které všechny tyto stupně sdružuje do jednoho dokumentu, který je velmi dobře čitelný a dává jasně najevo, jakým směrem se vzdělávání na této škole ubírá. Inspirací v tomto případě tedy není indický systém kurikulárních dokumentů, ale způsob, jakým tyto dokumenty (či dokument) promlouvá ke svým čtenářům.

Z konkrétních inspirativních cílů obsažených v curriculu SDPS bych vyzdvihnul následující: škola se zaměřuje na utváření duchovních hodnot; součásti výuky jsou workshopy pořádané v období prázdnin zaměřené na rozvoj poznatků, které nejsou zařazené do běžné výuky (kurz fotografie, výuka hokeje apod.). V oblasti strategie vzdělávání jsou to následující kompetence: rozvoj vlastní evaluace; rozvíjení pomoci druhým; schopnost udržet tradice.

Z hlediska evaluace studentů je vhodným doplňkem zařadit pro zvýšení motivace tzv. individuální plány zlepšení a kladení důrazu na hodnocení výsledků (nikoliv osobnosti). Otázkou k diskuzi v rámci přiblížení se ostatním systémům vzdělávání v EU i Světě je zavedení systémů hodnocení na ZŠ a SŠ podle stupnice obsahující písmena A-E, doplněnou informací o výsledcích v procentech.

Další bod se týká třídních schůzek, kdy jsou k těmto schůzkám mezi učitelem/učiteli a rodičem/rodiči přizvání i samotní studenti. K hodnocení své práce se tak má možnost student vyjádřit (trénuje si tím schopnost sebeprezentace) a zároveň lze takto lépe pracovat s jeho sebehodnocením i motivací k lepšímu výkonu obecně. Podobný systém byl v ČR již zaveden na některých ZŠ.

Zajímavou inspirací může být systém sobotní výuky na SDPS, která je věnována rozvoji uměleckých, sportovních a dalších aktivit. Tyto aktivity se periodicky mění a zúčastňují se jich chlapci a dívky dohromady. Jejich součástí je např. tanec, který má za cíl posílení kulturní vazby k regionu, státu nebo, i díky přítomnosti dobrovolníků, k celému světu. Škola také má, do určité míry, funkci kulturního centra kde se setkávají žáci, rodiče i učitelé v rámci různých aktivit (např. pořádání dnu učitelů, dnu dětí atd.).

V rámci učebních plánů je zajímavé seskupování předmětů do tzv. bloků, kdy je například výuka fyziky, chemie a biologie do 6. třídy spojena do jednoho bloku „věda" Studenti tak lépe vnímají propojení mez těmito předměty. Stejný způsobem je propojen blok „občanská nauka", který funguje na stejném principu a obsahuje zeměpis, historii a výchovu k občanství. Jeho součástí je i politika (především orientace v současných politických uskupeních) a informace o mezinárodních institucích (např. o OSN apod.). V ČR se toto do určité míry děje v rámci výuky 1. stupně ZŠ v předmětu přírodověda a vlastivěda.

Ladacký systém je obecně více zaměřen na výchovnou složku vzdělávání s cílem vzbudit ve studentech zájem o studium. Jeho nedílnou součástí je i duchovní rozvoj sloužící k utváření morálních hodnot. Klade také důraz na schopnost komunikace a při řešení problémů akcentuje také sociální a morální aspekt hledání řešení. Společenskovědní vzdělávání také silně akcentuje úlohu rodiny a komunity.

Konkrétní školy a jejich srovnání

Vhodným krokem ke zlepšení výuky na SPŠ může být zapojení zahraničních dobrovolníků do výuky. Výuka je tak daleko pestřejší, a i pro ostatní učitele může být nový (motivovaný) učitel inspirací pro vlastní rozvoj. V českém prostředí by tuto funkci mohli zastávat odborníci či by mohl být zaveden například systém hospitací učitelů na jiných (úspěšnějších) školách. Ti by pak mohli zlepšovat systém výuky na domovské škole.

Dalším inspirativním krokem je přístup SDPS ke školnímu vybavení. Nové budovy ladacké školy jsou postaveny udržitelnou formou (mají takřka nulovou uhlíkovou stopu), využívají fotovoláické panely pro výrobu energie a díky tomuto přístupu inspirují místní obyvatele k výstavbě udržitelným způsobem. U studentů technické školy (SPŠ) má seznámení se s udržitelným způsobem výstavby i provozem také nemalý význam.

SDPS má také svůj internát, což může být dalším plusovým bodem při výběru školy. Studenti SPŠ, kteří jsou na internátě, jsou umístěni na několika místech se studenty z jiných škol. Díky tomu pocit sounáležitosti se školou, a především ostatními studenty klesá a ti si tak mohou připadat osamoceni.

V SDPS jsou také rodiče daleko více zapojováni do chodu školy – podílejí se společně se svými dětmi na přípravě kulturních akcí + se jich i následně účastní apod. Dalším zajímavým podnětem může být možnost realizace části výuky ve venkovních prostorech. SPŠ má rozsáhle školní pozemky, které tímto způsobem nevyužívá.

Z hlediska pedagogického sboru je vidět velkou motivaci a chuť učit se novým věcem. Věk učitelského sboru na SDPS je oproti SPŠ výrazně nižší. Škola se nebojí experimentovat (zčásti i díky silné mezinárodní spolupráci) a zavádět nové postupy.

Praktická zkušenost

Velkým rozdílem je celkové vnímání školy studenty. SDPS je vnímána spíše jako druhý domov, oproti tomu SPŠ spíše jako pracoviště. Do určité míry domácímu prostředí SDPS napomáhá pořádání ranních setkání celé školy, kterého se zúčastňují všichni studenti i zaměstnanci školy. Toto setkání má svůj řád a jeho součástí jsou vystoupení studentů (trénink prezentace), zpěv písní atd.

Učitel je v Indii společností výrazně lépe vnímám, což mj. také přispívá k jeho větší spokojenosti s povoláním a je pak více motivovaný a zlepšuje se. Učitelský sbor je na SDPS daleko více soudržný. Je to dáno tím, že v rámci pořádání sobotní výuky, kulturních akcí i každodenního setkávání má možnost si vzájemně vytvořit silnější mezilidské vazby. Vztahy s rodiči dětí jsou také intenzivnější, a to především díky setkávání se v rámci pořádání školních akcí.

Z hlediska výchovy má ve SDPS větší roli místní komunita a především rodina. Díky větší sebereflexi studentů není v rámci organizace školy nutné mít systém výchovných opatření – např. pouze fakt, že je některý student vyčleněn z nějaké aktivity je pro něj dostatečný trest. Škola má také své uniformy, což má pozitivní efekt z hlediska potírání sociálních a náboženských rozdílů.

6.2 Opatření pro zlepšení vzdělávání v Indii

Vzdělávací systémy

Poslední ročník předškolního vzdělávání je v ČR na rozdíl od Indie povinný a v současnosti se jej účastní pouze 93 % dětí (oproti 10 % v Indii) příslušného věku (viz. kapitola 2.1.1. a 2.1.2.). Toto opatření by mělo být implementováno i do indického systému, snížil by se tak počet dětí, které musí následně opakovat první ročník ZŠ (děti se v Indii v posledním ročníku mateřské školy učí číst a psát).

Zároveň by toto patření mělo i sociální efekt – rodiče z chudších rodin v tomto věku dětí často rozhodují o tom, zdali se děti budou vzdělávat, či budou rodičům pomáhat při práci. Když by se toto rozhodování posunulo o 1 rok níže, tak by se počet těch, kteří se rozhodnou děti do školy následně neposlat, mohl snížit.

Dalším krokem ke zlepšení systému vzdělávání by mohlo být sjednocení trvání školního roku na VŠ. Pokud by měl začátek (alespoň přibližně) totožný s ostatními VŠ ve světě, tak by se zlepšila schopnost mobility studentů, profesorů a dalších osob zapojených do systémů vzdělávání na vysokých školách. Toto opatření se již na některých indických vysokých školách realizuje.

Dalším opatřením zlepšujícím mobilitu studentů uvnitř Indie by bylo zavedení jednotného jazyka vzdělávání, kdy by předměty, které jsou součástí závěrečných zkoušek v 8. a 10. ročníku byly vyučovány (s výjimkou škol, kde je hlavním vyučovacím jazykem angličtina) v hindi.

Na základních a středních školách by také (pokud to technická infrastruktura a dostupnost školy umožňují) měl být zaveden jednotný začátek školního roku a dáno, jaký počet vyučovacích hodin ve školním roce bude přiřazen k předmětům, z kterých se skládají závěrečné zkoušky. Ostatní hodiny by byly ponechány jako disponibilní (tj. o jejich náplni a počtu by rozhodovali ředitelé škol či lokální vláda).

Z hlediska hodnocení žáků by také mělo být rozlišeno, o jaký stupeň vzdělávání se jedná. Na prvním stupni (do 6. třídy) by bylo vhodné vynechat systém semestrálního testování a více pracovat s průběžnou klasifikací. V rámci hodnocení by se také mělo více pracovat s hodnocením chování. Přestože jsou tyto případy méně četné a méně závažné než v ČR, tak není v tomto ohledu žádná opora v systému.

Kurikulární dokumenty

Z hlediska cílů vzdělávání obsažených v RVP stojí za vyzdvihnutí kompetence k učení se. Ta je naprosto nezbytná pro celoživotní vzdělávání, které je v současné době již nezbytné. Dále bych zmínil schopnost týmové spolupráce, umění vyhodnocovat dosažené výsledky a reálně si stanovovat cíle dalšího vzdělávání. Důležité je také, z hlediska občanských kompetenci, jednat v souladu s trvale udržitelným rozvojem.

RVP také akcentují úlohu estetického vzdělávání člověka. Toto vzdělávání přispívá ke kultivaci člověka a má nad-předmětový charakter. Další oblastí, v které by se indický systém mohl inspirovat, je ekonomické vzdělávání, kde mají žáci za cíl pochopit fungování tržní ekonomiky a porozumět podstatě podnikatelské činnosti.

V ŠVP je také zmiňováno několik, pro SDPS, podnětných poznámek. První se týká dělení kmenových tříd na vybrané předměty (např. cizí jazyky, matematika). V tomto bodě je stanoven vhodný počet žáků ve skupině (ten je stanovený na zhruba 15). Dále se jedná o informování průběžného prospěchu žáků prostřednictvím internetových stránek.

Z hlediska hodnocení je také akcentováno to, že výsledná známka není pouze aritmetickým průměrem za klasifikační období, ale přihlíží se při její tvorbě i k dalším faktorům (přihlíží se k průběžné i domácí práci apod.).

V učebních plánech je dobrou poznámkou u mateřského jazyka nutnost orientace v současném světě masmédií – především schopnost získávat informace z více zdrojů a kriticky je hodnotit. V dějepise je vhodně akcentováno, že má za cíl mj. eliminaci netolerantních postojů, a naopak podporu postojů demokratických. V matematice je vhodně uvedeno, že při její výuce je nutná správná interpretace statistických dat, které by studenti měli umět (na základě grafů, tabulek či diagramů) vyhodnotit.

Konkrétní školy a jejich srovnání

Z hlediska vybavení školy je velkou výhodou vlastnictví školní chaty – prostředí, kde se mohou studenti vzdělávat v jiném (méně formálním) prostředí. Kromě toho je pozitivem, že škola má vlastní školní jídelnu, adekvátní vybavení z hlediska ICT a v neposlední řadě také má každý student ve škole vlastní šatní skříňku.

Škola může využívat pomoci pedagogicko-psychologických poraden pro diagnostiku a podporu studentů se specifickými poruchami učení. Nadaní žáci se mohou zúčastňovat soutěží, kde mají možnost seberealizace. Škola organizuje široké spektrum aktivit pro studenty (výtvarný kroužek, procházky za architekturou atd.).

Praktická zkušenost

Žáci mají v rámci třídy pevně dané (své) místo, zároveň v rámci školy mají svou šatní skříňku – tento fakt posiluje pocit, že jsou nedílnou součástí školy. Učitelé mohou využívat elektronické třídní knihy, v které naleznou ihned velké množství informací o studentech i třídě (např. zasedací pořádek).

Velkou inspirací je vedení samotných vyučovacích hodin. Je daná metodologie, jak vést jednotlivé hodiny. Po formálním zahájení následuje opakování látky, kdy mohou být žáci hodnoceni (jsou tudíž hodnoceni průběžně oproti periodickému hodnocení na SDPS) buď individuálně či skupinově (formou testování).

V další fázi (expozice) mají možnost se setkat se širokým spektrem výukových metod (kromě výkladu např. s vyvozováním, problémovou výukou atd.). Probírané učivo je s nimi následně shrnuto/zafixováno. Součástí hodiny je i zápis studentů. Hodina je tak velmi komplexní a má jasně daný řád.

Kromě průběžného hodnocení v průběhu školního roku obdrží každé pololetí celkové zhodnocení své práce formou vysvědčení. Studenti také mají v rámci svého volného času možnost věnovat se širokému spektru aktivit.

ZÁVĚR

V této bakalářské práci jsem se zabýval porovnáváním systémů vzdělávání v České Republice a v Himalájích se zaměřením na dvě konkrétní školy – Spring Dales Public school Mulbekh (SDPS) v Indii a SPŠ stavební J. Gočára v ČR. Toto srovnání pobíhalo jak v rovině teoretické (kutikulární dokumenty a další literatura), tak v rovině praktické (zkušenosti autora z působení na obou školách).

V první kapitole bylo cílem stručně shrnout poznatky týkající se terminologie (význam a vývoj komparativní pedagogiky) a metodologie srovnávací pedagogiky na základě prostudování odborné literatury.

Ve druhé kapitole jsem se zabýval srovnáváním vzdělávacím systémů v ČR a Indii, a to jak z hlediska historie vzdělávání, tak fungování současného systému vzdělávání. Srovnávání současného systému probíhalo podle jednotlivých oblastí vzdělávání (předškolní vzdělávání, ZŠ, SŠ, VŠ), doplněné informacemi o vzdělávání pedagogů.

Třetí kapitola byla zaměřena na srovnávání obsahu kurikulárních dokumentů užívaných na obou školách (na SPŠ RVP Stavebnictví a ŠVP Stavitelství a architektura, na SDPS Curriculum SDPS).

V další kapitole jsem se zaměřil na srovnání obou konkrétních škol z hlediska historie vzniku, provozu, vybavení, zaměstnanců, studentů a partnerů.

Pátá kapitola se, na rozdíl od předešlých (ryze teoretických), opírala o mojí osobní zkušenost z působení na obou školách: SPŠ od podzimu 2018 a SDPS celkem 3 měsíce v létě 2016/17 a 2017/18.

Poslední kapitola vychází z kapitol předcházejících, kde na konci každé z těchto kapitol byly vždy sepsány výsledky srovnávání v dané oblasti. Na jejich základě byla v této kapitole stanovena opatření pro zlepšení vzdělávání v obou školách/zemích. Tyto poznatky rozhodně nejsou návodem „jak okamžitě zlepšit školství" v tom či onom místě, ale spíše podkladem pro širší diskuzi.

Z hlediska opatření pro zlepšení vzdělávání v ČR bych vyzdvihl pouze několik vybraných: posílení úlohy místní komunity a rodiny v procesu vzdělávání, dvouleté povinné předškolního vzdělávání, zlepšení přípravy učitelů zavedením 20 týdnů praxe přímo na škole, cílená podpora kvalitních (soukromých) škol, setkávání celé školy s cílem větší provázanosti, větší důraz na motivační složku hodnocení žáků.

Naopak pro zlepšení vzdělávání v Indii může být inspirací: sjednocení organizace školního roku (časově, z hlediska podmínek i jazyka), jasně daná metodologie vedení hodiny (motivace, výklad, procvičení, shrnutí), průběžné hodnocení vč. hodnocení chování, dělení tříd na vybrané předměty, zajištění dodržování povinné školní docházky, poskytnutí vlastního prostoru (např. šatní skříňka) v rámci školy.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

[1] PRŮCHA, Jan. Srovnávací pedagogika. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-155-7.

[2] PRŮCHA, Jan. Vzdělávání a školství ve světě: základy mezinárodní komparace vzdělávacích systémů. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-290-4.

[3] WALTEROVÁ, E. (2015). Proměny srovnávací pedagogiky v globální perspektivě. Greger, D. a kol. Srovnávací pedagogika: Proměny a výzvy. Praha: Pdf UK.

[4] GREGER, David, Dominik DVOŘÁK, Tomáš JANÍK, et al. Srovnávací pedagogika: proměny a výzvy. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2016. ISBN 978-80-7290-910-0.

[5] VÁŇOVÁ, Miroslava. Srovnávací pedagogika. Vyd. 3. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2009. ISBN 80-86723-04-6.

[6] VALIŠOVÁ, Alena, Hana KASÍKOVÁ a Miroslav BUREŠ. *Pedagogika pro učitele*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2011. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3357-9.

[7] MŠMT. Struktury vzdělávání a odborné přípravy v Evropě, 2010 [online].

[8] EDUCATION IN INDIA World Education News and Reviews, 2018 [online].

[9] MŠMT. Bílá kniha - Národní program rozvoje vzdělávání v České republice, 2002 [online].

[10] STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA STAVEBNÍ JOSEFA GOČÁRA. Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání 36-47-M/01 Stavebnictví, 2007 [online].

[11] STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA STAVEBNÍ JOSEFA GOČÁRA. Školní vzdělávací plán pro zaměření Stavitelství a architektura, 2017 [online].

[12] ŘEHUŘKOVÁ M. a kolektiv Curriculum. Spring Dales Public School Mulbekh, 2017 [online].

[13] METODICKÝ PORTÁL RVP.CZ. Průřezová témata, 2007 [online].

[14] LADISLAV STOČES, TOMÁŠ MALÝ. Časopis stavebnictví: Historie českého odborného školství - II. díl, SPŠ stavební Josefa Gočára, 2012 [online].

[15] BRONTOSAUŘI V HIMALÁJÍCH. Škola v Mulbekhu [online].

[16] SURYA O.S. Projekt sluneční školy [online].
[17] EDUin – Informační centrum o vzdělávání. Učitelem na živo, 2019 [online].

[18] STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA STAVEBNÍ JOSEFA GOČÁRA. Fotografie školy [online].

[19] BRONTOSAUŘI V HIMALÁJÍCH. Fotografie školy [online].

PŘÍLOHY – GRAFICKÝ DOPROVOD

Vzdělávací systémy a jejich srovnání

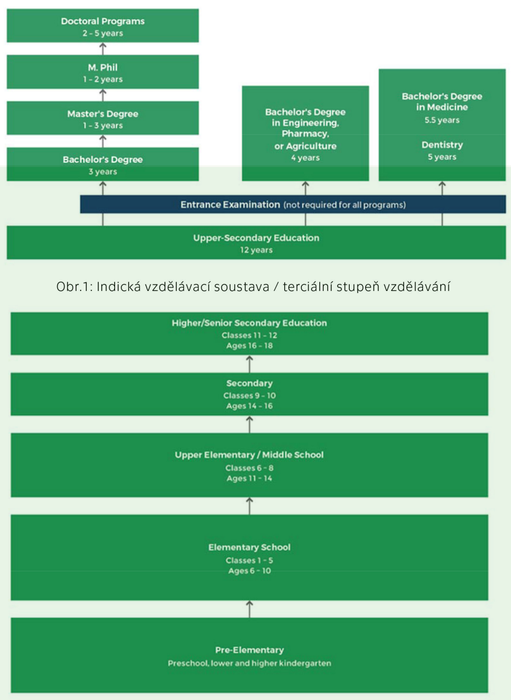

Obr.1: Indická vzdělávací soustava / terciální stupeň vzdělávání

Obr. 2: Indická vzdělávací soustava / (před)primární – sekundární stupeň vzdělávání

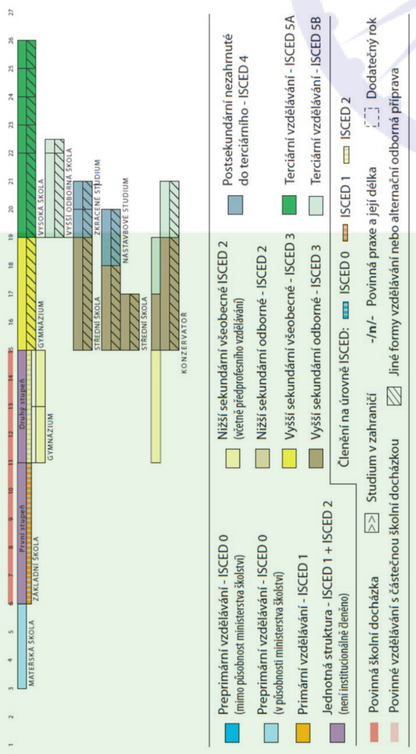

Obr. 3: Česká vzdělávací soustava / (před)primární – terciální stupeň vzdělávání

Fotografie ze SPŠ

obr. 8: budova školy / obr. 9: učebna IT

obr. 10: školní jídelna / obr. 11: kmenová učebna

obr. 12: učebna fyziky / obr. 13: sportovní hřiště školy

obr. 14: volnočasový klub SAJU / obr. 15: skříňky studentů

Fotografie ze SDPS

obr. 16: nová IT učebna / obr. 17: nové školní budovy (učebny a internát)

obr. 18: starší školní budovy / obr. 19: vize školního kampusu

obr. 20: návštěva školy 14.dalajlámou / obr. 21: management školy SDPS

obr. 22: tradiční ladacké slavnosti / obr. 23: nově vybudované hokejové hřiště